

Środa, 14 września 2022 r.

ZALECENIA

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2022)0318

Odnowione partnerstwo z południowym sąsiedztwem – nowy program dla regionu Morza Śródziemnego

Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2022 r. dla Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie odnowionego partnerstwa z południowym sąsiedztwem – nowy program dla regionu Morza Śródziemnego (2022/2007(INI))

(2023/C 125/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 9 lutego 2021 r. pt. „Odnowione partnerstwo z południowymi sąsiadami – nowy program dla regionu Morza Śródziemnego” (JOIN(2021)0002),
- uwzględniając deklarację barcelońską, przyjętą podczas konferencji eurośródziemnomorskiej w dniach 27–28 listopada 1995 r. i ustanawiającą partnerstwo eurośródziemnomorskie wraz ze szczegółowym programem prac,
- uwzględniając art. 8 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając rezolucję ONZ nr 70/1 pt. „Przekształcamy nasz świat – agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” (Agenda 2030), przyjętą podczas szczytu ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju zorganizowanego w dniu 25 września 2015 r. w Nowym Jorku, a także ustanawiającą cele zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając cel zrównoważonego rozwoju nr 14: „Ochrona i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich z myślą o zrównoważonym rozwoju”,
- uwzględniając porozumienie paryskie przyjęte decyzją 1/CP.21 podczas 21. Konferencji Stron (COP21) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz 11. Konferencję Stron (COP11),
- uwzględniając 26. konferencję stron (COP 26) konwencji UNFCCC, która miała miejsce w Glasgow (Zjednoczone Królestwo) od 31 października do 13 listopada 2021 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
- uwzględniając Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW),
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencja stambulska),

Środa, 14 września 2022 r.

- uwzględniając osiem podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), tj.: Konwencję dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych z 1948 r., Konwencję dotyczącą stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych z 1949 r., Konwencję dotyczącą pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r. (i protokół do niej z 2014 r.), Konwencję dotyczącą zniesienia pracy przymusowej z 1957 r., Konwencję dotyczącą najniższego wieku dopuszczenia do zatrudnienia z 1973 r., Konwencję dotyczącą zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci z 1999 r., Konwencję dotyczącą jednakowego wynagrodzenia dla pracujących mężczyzn i kobiet za pracę jednakowej wartości z 1951 r. oraz Konwencję dotyczącą dyskryminacji w zakresie zatrudnienia i wykonywania zawodu z 1958 r.,
 - uwzględniając Konwencję o ochronie środowiska morskiego i regionu przybrzeżnego Morza Śródziemnego (zwaną dalej „konwencją barcelońską”) oraz związane z nią protokoły i decyzje UE,
 - uwzględniając deklarację ministerialną państw nadbrzeżnych basenu Morza Śródziemnego przyjętą w ramach inicjatywy MedFish4Ever w Valletcie na Malcie 30 marca 2017 r.,
 - uwzględniając wspólny dokument roboczy służb z 9 lutego 2021 r. pt. „Odnowione partnerstwo z południowym sąsiedztwem – plan gospodarczo-inwestycyjny dla południowych sąsiadów” (SWD(2021)0023),
 - uwzględniając konkluzje Rady z 16 kwietnia 2021 r. pt. „Odnowione partnerstwo z południowym sąsiedztwem – nowy program na rzecz regionu śródziemnomorskiego”,
 - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 10 i 11 grudnia 2020 r.,
 - uwzględniając oświadczenie członków Rady Europejskiej z 26 lutego 2021 r.,
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów w sprawie odnowionego partnerstwa UE z południowymi sąsiadami – nowy program na rzecz regionu śródziemnomorskiego, przyjętą na jego 145. sesji plenarnej w dniach 30 czerwca – 1 lipca 2021 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z 27 marca 2019 r. w sprawie okresu po arabskiej wiosnie – perspektywy dla Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej⁽¹⁾,
 - uwzględniając opinię Komisji Handlu Międzynarodowego w formie pisma,
 - uwzględniając art. 118 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0220/2022),
- A. mając na uwadze, że w listopadzie 1995 r. Wspólnota Europejska podpisała wraz z 12 krajami południowego regionu Morza Śródziemnego deklarację barcelońską, w której propagowano utworzenie wspólnego obszaru mającego zapewnić pokój, stabilność i dobrobyt;
- B. mając na uwadze, że w 2004 r., w wyniku rozszerzenia UE o nowe państwa członkowskie ze Wschodu i Południa, Unia Europejska postanowiła zainicjować europejską politykę sąsiedztwa, obejmującą zarówno wschodni, jak i południowy wymiar UE oraz dążącą do rozwoju dialogu i współpracy z krajami sąsiadującymi; mając na uwadze, że europejska polityka sąsiedztwa została zaktualizowana w 2015 r.; mając na uwadze, że politykę tę przez wiele lat uzupełniał specjalny instrument finansowy na rzecz działań zewnętrznych UE, zapewniający środki i określający ogólne cele, oraz upoważnienie Komisji do przedstawiania propozycji wieloletniego i rocznego programowania pomocy UE; mając na uwadze, że instrument finansowy UE na rzecz europejskiej polityki sąsiedztwa został zastąpiony Instrumentem Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR);
- C. mając na uwadze, że w 2008 r. rozpoczęła działalność Unia dla Śródziemnomorza – organizacja międzyrządowa utworzona w celu kontynuowania procesu barcelońskiego i stanowiąca ważną platformę dialogu i współpracy na szczeblu politycznym, a także na szczeblu organizacji społeczeństwa obywatelskiego i odpowiednich podmiotów politycznych; mając na uwadze, że uzupełnieniem Unii dla Śródziemnomorza jest Zgromadzenie Parlamentarne, które zapewnia zasadniczą możliwość prowadzenia dialogu politycznego i zbliżania stanowisk, a także wielostronnej współpracy między wyłonionymi w wyborach przedstawicielami UE a krajami partnerskimi UE z południowego regionu Morza Śródziemnego;

(¹) Dz.U. C 108 z 26.3.2021, s. 90.

Środa, 14 września 2022 r.

- D. mając na uwadze, że 9 lutego 2021 r. Komisja i wiceprzewodniczący Komisji / wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa zatwierdzili wspólny komunikat w sprawie ambitnego i odnowionego partnerstwa z południowymi sąsiadami pt. „Nowy program na rzecz regionu śródziemnomorskiego” i towarzyszący mu wspólny dokument roboczy służb ustanawiający plan gospodarczo-inwestycyjny, w którym skoncentrowano się m.in. na następujących pięciu priorytetach: rozwój społeczny, dobre rządy i praworządność, odporność, dobrobyt i transformacja cyfrowa; pokój i bezpieczeństwo; migracja i mobilność i transformacja ekologiczna: odporność na zmianę klimatu, energia i środowisko; mając na uwadze, że nowy program na rzecz regionu Morza Śródziemnego jest pozytywnym krokiem we właściwym kierunku, prowadzącym do pogłębienia integracji gospodarczej i politycznej z krajami południowego sąsiedztwa; mając na uwadze, że w deklaracji w sprawie porozumień abrahamowych potwierdzono te porozumienia podpisane w sierpniu 2020 r. i odniesiono się do zawartych w nich umów mających na celu unormowanie stosunków między Izraelem a innymi państwami arabskimi;
- E. mając na uwadze, że region śródziemnomorski jest obszarem o zasadniczym i uzupełniającym znaczeniu strategicznym dla Unii Europejskiej; mając na uwadze, że tak zwany proces barceloński, zapoczątkowany w 1995 r., obejmował cele stworzenia wspólnego obszaru pokoju, stabilności i wspólnego dobrobytu, uruchomienie eurośródziemnomorskiej strefy wolnego handlu, działania na rzecz wzmocnienia demokracji i poszanowania praw człowieka oraz rozwój partnerstwa eurośródziemnomorskiego na rzecz większego zrozumienia i zbliżenia między narodami; mając na uwadze, że ponad 25 lat po deklaracji barcelońskiej większość celów nie została w pełni osiągnięta; mając na uwadze, że należy ożywić stosunki między Unią Europejską a jej partnerami śródziemnomorskimi, aby stawić czoła wspólnym wyzwaniom, wykorzystać wspólne możliwości i uwolnić potencjał naszego wspólnego regionu; mając na uwadze, że kraje południowego sąsiedztwa stoją w obliczu wspólnych wyzwań, przy czym każde z nich znajduje się w specyficznej sytuacji politycznej i gospodarczej oraz ma szczególne problemy, które należy uwzględnić w polityce UE wobec poszczególnych regionów;
- F. mając na uwadze, że nowy program na rzecz regionu Morza Śródziemnego ma określać nadrzędne ramy polityczne ułatwiające przygotowanie dwustronnych ram politycznych w formie wspólnych dokumentów, priorytetów partnerstwa lub innych równoważnych dokumentów, które ustanawiają wspólnie uzgodnione programy reform politycznych i gospodarczych oraz powiązane narzędzia wykonawcze; mając na uwadze, że spójność polityki państw członkowskich z polityką wobec południowego sąsiedztwa ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia przez UE celów jej polityki zagranicznej w tym regionie;
- G. mając na uwadze, że we wspólnym interesie UE i jej partnerów z południowego sąsiedztwa jest wspieranie ożywionego i dostosowanego do potrzeb systemu wielostronnego, którego trzonem jest ONZ, aby sprostać wspólnym wyzwaniom, takim jak rozwiązywanie konfliktów i zapobieganie im, budowanie pokoju, walka ze zmianą klimatu, korupcją, przestępczością zorganizowaną, terroryzmem i przemocą wobec kobiet;
- H. mając na uwadze, że UE musi nadać priorytet inwestycjom w regionie południowego sąsiedztwa; mając na uwadze, że bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt w południowym sąsiedztwie UE oraz jego odporność na zmianę klimatu przełożą się na zwiększenie bezpieczeństwa, stabilności i dobrobytu w UE oraz jej odporności na zmianę klimatu; mając na uwadze, że wznowienie inwestycji w południowym sąsiedztwie oraz nasilenie dialogu politycznego i strategicznego między UE a państwami południowego sąsiedztwa zapewni cenną możliwość ścisłej współpracy i synergii politycznej z korzyścią zarówno dla UE i jej państw członkowskich, jak i dla krajów południowego sąsiedztwa; mając na uwadze, że południowe sąsiedztwo nie powinno być postrzegane w próżni, lecz w ścisłym powiązaniu ze wschodnim sąsiedztwem i z szerszą europejską polityką sąsiedztwa (EPS), jak określono w przeglądzie EPS z 2015 r., i ogólną refleksją na temat sposobów dążenia do zacieśnienia i zrównoważenia wzajemnie korzystnych stosunków między UE a jej sąsiadami; mając na uwadze, że zarówno południowe, jak i wschodnie sąsiedztwo UE ma strategiczne znaczenie dla UE w różnych dziedzinach, takich jak m.in. stabilność i bezpieczeństwo, bezpieczeństwo energetyczne, zarządzanie konfliktami i zagrożeniami terrorystycznymi, walka ze zmianą klimatu, handel, bezpieczeństwo łańcuchów dostaw i różnicowany dostęp do rynków oraz zarządzanie migracją, a także w kontekście promowania praw człowieka i reform demokratycznych, co zapewnia bezpieczniejszą i skuteczniejszą przestrzeń dla stosunków gospodarczych i inwestycji, np. krótsze linie dostaw; mając na uwadze, że UE powinna dążyć do stworzenia wspólnej przestrzeni regulacyjnej obejmującej jej południowe i wschodnie sąsiedztwo, a tym samym zapewnić krajom sąsiadującym dostęp do najwyższych standardów politycznych, standardów w obszarze walki z korupcją i standardów w dziedzinie praw człowieka, gdyż jest to nie tylko czynnik sprzyjający inwestycjom gospodarczym oraz uczciwemu i zrównoważonemu wzrostowi gospodarczemu, ale ma również kluczowe znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa, dla politycznej stabilności krajów południowego i wschodniego sąsiedztwa i dla UE, a także dla ochrony środowiska;

Środa, 14 września 2022 r.

- I. mając na uwadze, że kryzys związany z COVID-19 i konsekwencje wojny w Ukrainie dla bezpieczeństwa żywnościowego zwiększyły ryzyko dalszej destabilizacji, ponieważ konsekwencje społeczno-gospodarcze są dotkliwie odczuwane przez kraje południowego sąsiedztwa; mając na uwadze, że UE powinna uznać różnorodność i heterogeniczność tego regionu oraz dostosować swoje stosunki do indywidualnego kontekstu każdego z państw;
- J. mając na uwadze, że polityka wobec południowego sąsiedztwa powinna zapewnić krajom południowego sąsiedztwa skuteczne ramy polityczne oraz dostęp do zasobów i inwestycji w celu ogólnego wspierania rzeczywistej integracji społeczno-gospodarczej, rozwoju gospodarczego, zatrudnienia i procesu budowania zdolności, w tym w zakresie demokracji, dla odpowiednich instytucji; mając na uwadze, że polityka wobec południowego sąsiedztwa powinna przyczyniać się w perspektywie krótko- i średnioterminowej do deeskalacji konfliktów w sąsiedztwie europejskim i zapobiegania im w przyszłości; mając na uwadze, że konflikty w krajach śródziemnomorskich szczególnie dotkliwie dotyczą kobiety i dzieci;
- K. mając na uwadze, że według Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) w 2021 r. na środkowym i zachodnim szlaku śródziemnomorskim zginęły lub zaginęły 1 924 osoby, a na szlaku morskim z Afryki Północno-Zachodniej na Wyspy Kanaryjskie kolejne 1 153 osoby; mając na uwadze, że w 2020 r. na tych trzech szlakach zginęło lub zaginęło 1 776 osób; mając na uwadze, że według danych Missing Migrants Project, inicjatywy realizowanej od 2014 r. przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji, od 2014 r. na Morzu Śródziemnym zginęło lub zaginęło 23 000 osób;
- L. mając na uwadze, że UE dąży do przyjęcia kompleksowego podejścia do kwestii migracji i azylu, opartego na unijnych wartościach solidarności i ochrony praw człowieka oraz praworządności;
- M. mając na uwadze, że w wielu najbardziej narażonych krajach wojna w Ukrainie ma dramatyczne konsekwencje pod względem cen, produkcji, podaży i dostępu do zbóż, zwłaszcza pszenicy; mając na uwadze, że partnerzy z południowego sąsiedztwa są strukturalnie uzależnieni od przywozu zbóż oraz że wojna na Ukrainie ma istotny wpływ na łańcuchy dostaw pszenicy i oleju spożywczego, co ma konsekwencje dla bezpieczeństwa żywnościowego; mając na uwadze, że 24 marca 2022 r., wspólnie z Unią Europejską, grupą G7 i Unią Afrykańską, rozpoczęto międzynarodową inicjatywę misji na rzecz odporności żywnościowej i rolnej (FARM – Food & Agriculture Resilience Mission), której celem jest zapobieżenie katastrofalnym dla światowego bezpieczeństwa żywnościowego skutkom wojny prowadzonej przez Rosję w Ukrainie;
- N. mając na uwadze, że rosyjska agresja na Ukrainę ma i będzie miała katastrofalne skutki dla tego regionu pod względem bezpieczeństwa żywnościowego; mając na uwadze, że wojna na Ukrainie uwypukliła zagrożenie ze strony państw trzecich, które dążą do kontroli politycznej i gospodarczej w regionie Morza Śródziemnego i w sąsiedztwie UE ze szkodą dla demokratycznych aspiracji i integralności terytorialnej krajów docelowych, a także stanowi najnowszą ilustrację tego zagrożenia; mając na uwadze, że południowe sąsiedztwo UE przyciąga zainteresowania głównych mocarstw, w tym m.in. Rosji, Chin i Iranu, które to kraje starają się zwiększyć swoje zdolności i możliwości w zakresie sprawowania kontroli politycznej lub gospodarczej w niektórych krajach południowego sąsiedztwa, co wobec tego stanowi poważne wyzwanie dla UE, jej państw członkowskich i krajów południowego sąsiedztwa w zakresie budowania zdolności w dziedzinie zwalczania dezinformacji i promowania wartości demokratycznych, takich jak wolność prasy, wolność zrzeszania się i zgromadzeń oraz pluralizm mediów, które to elementy mają decydujące i kluczowe znaczenie dla praworządności i należy je umacniać; mając na uwadze, że wolne, silne i niezależne społeczeństwo obywatelskie ma fundamentalne znaczenie dla rozwoju każdego kraju w regionie;
- O. mając na uwadze, że UE czyni wysiłki mające na celu przeciwdziałanie próbom destabilizacji regionu podejmowanym przez strony trzecie; mając na uwadze, że UE musi potwierdzić swoją rolę uprzywilejowanego partnera oraz głównej ostoi politycznej, gospodarczej i demokratycznej dla krajów południowego sąsiedztwa w takich kwestiach jak prawa człowieka, demokracja i praworządność, bezpieczeństwo, migracja, walka ze zmianą klimatu oraz badania i rozwój; mając na uwadze, że ta podstawowa rola UE jest i powinna być odzwierciedlona w poziomie zaangażowania i stanowisku politycznym na szczycie UE w odniesieniu do południowego sąsiedztwa;
- P. mając na uwadze, że walka z przestępczością zorganizowaną i wszelkimi formami terroryzmu, w tym z terroryzmem islamskim, jest nadal priorytetem; mając na uwadze, że walka z Państwem Islamskim toczy się w regionie od 2015 r.; mając na uwadze, że niektóre z podstawowych przyczyn powstawania ruchów radykalnych, w tym marginalizacja społeczna i polityczna, nie zostały do dziś wyeliminowane;

Środa, 14 września 2022 r.

- Q. mając na uwadze, że wojna na Ukrainie i wynikająca z niej potrzeba dalszej dywersyfikacji i dekarbonizacji dostaw energii do UE uwiaryściły istotną rolę południowego sąsiedztwa jako kluczowego partnera UE w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu oraz w zapewnieniu wystarczających dostaw gazu i ropy naftowej do UE w perspektywie krótkoterminowej, co przynosi obopólne korzyści zarówno UE, jak i krajom południowego sąsiedztwa; mając na uwadze, że odkrycie znacznych zasobów gazu ziemnego i obfitość odnawialnych źródeł energii w krajach południowego i wschodniego regionu Morza Śródziemnego, zwłaszcza na Saharze, która ma znaczny potencjał w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, stwarza możliwość rozwoju gospodarczego w tych krajach oraz współpracy z UE w zakresie czystej energii, w tym wodoru ze źródeł odnawialnych; mając na uwadze, że dochody z zasobów naturalnych powinny być sprawiedliwie dzielone i wykorzystywane z korzyścią dla ludności lokalnej; mając na uwadze, że owe złoża i dostawy gazu wymagają partnerstwa, inwestycji i wymiany wiedzy fachowej między krajami południowego regionu Morza Śródziemnego a UE i jej państwami członkowskimi; mając na uwadze, że partnerstwo to już teraz okazuje się okazją do dialogu i współpracy między wszystkimi zainteresowanymi państwami południowego regionu Morza Śródziemnego, co prowadzi do większej stabilności w regionie; mając na uwadze, że w związku z tym południowe sąsiedztwo ma zasadnicze znaczenie nie tylko ze względu na bezpieczeństwo i stabilność w regionie, ale również jako główny partner w zakresie dostępu do niezawodnych źródeł energii, w tym źródeł odnawialnych; mając na uwadze, że prawdziwe partnerstwo przynoszące obopólne korzyści, zwłaszcza mieszkańcom krajów południowego sąsiedztwa, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia im dostępu do odnawialnej, przystępnej cenowo i lokalnej energii w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu;
- R. mając na uwadze, że skutki zmiany klimatu będą powodować dalsze przesiedlenia ludności Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej; mając na uwadze, że Egipt będzie gospodarzem 27. konferencji klimatycznej ONZ (COP27) w listopadzie 2022 r.; mając na uwadze, że według Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska tempo ocieplania się Morza Śródziemnego jest wyższe o 20 % od średniej światowej; mając na uwadze, że oczekuje się, iż do 2080 r. wiosenne i letnie opady deszczu zmniejszą się o 30 %;
- S. mając na uwadze, że w regionie śródziemnomorskim mieszka 510 mln ludzi, a Morze Śródziemne jest najbardziej zanieczyszczonym dużym morzem na świecie, w którym na kilometr kwadratowy przypada 1,25 mln kawałków plastiku; mając na uwadze, że śmieci morskie to ważny czynnik powodujący kryzys w zakresie różnorodności biologicznej i koszty dla sektora turystycznego, rybackiego i morskiego w wysokości ok. 641 mln EUR rocznie; mając na uwadze, że zgodnie z raportem Światowego Funduszu na rzecz Przyrody (WWF) z 2019 r. do Morza Śródziemnego trafia 0,57 mln ton plastiku rocznie, a do 2050 r. ilość ta wzrośnie czterokrotnie; mając na uwadze, że według Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) połowy 75 % zasobów Morza Śródziemnego, dla których dostępne są potwierdzone oceny, dokonuje się na niezrównoważonych biologicznie poziomach;
- T. mając na uwadze, że rozwój, bezpieczeństwo, stabilność i demokracja w południowym sąsiedztwie są ściśle powiązane z prawdziwą społeczno-ekonomiczną integracją kobiet, młodzieży i dyskryminowanych grup, takich jak osoby LGBTQI+, prawami podstawowymi mniejszości religijnych, kulturowych i etnicznych oraz z otwartą przestrzenią dla obywateli i niezależnego społeczeństwa obywatelskiego, w której można swobodnie wypowiadać się, działać oraz dzielić się pomysłami i opiniami; mając na uwadze, że badania wykazały, iż ich dostęp do edukacji, szkolenia zawodowego, zatrudnienia i odpowiedniego długoterminowego rozwoju zawodowego ma kluczowe znaczenie; mając na uwadze, że prawa obywatelskie, polityczne, społeczne i gospodarcze kobiet i ich propagowanie w południowym sąsiedztwie powinno być priorytetem nowego programu na rzecz regionu Morza Śródziemnego; mając na uwadze, że integracja kobiet na rynku pracy jest nadal znacznie niższa niż w innych częściach świata, gdyż osiąga średnio 19 % według raportu ONZ w sprawie kobiet z 2020 r., który zawiera analizę sytuacji kobiet w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (MENA);
1. zaleca Komisji i wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, aby w ramach wdrażania odnowionego partnerstwa z południowymi sąsiadami pt. „Nowy program na rzecz regionu Morza Śródziemnego”:
- a) zapewnili odpowiednie zasoby na potrzeby terminowej i skutecznej realizacji nowego programu na rzecz regionu Morza Śródziemnego w oparciu o cele i priorytety określone wspólnie z krajami partnerskimi z południowego sąsiedztwa, przy wykorzystaniu cennych efektów synergii poprzez przejrzystą współpracę i programowanie działań zewnętrznych dla tego regionu w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) i w ramach dążenia do ścisłej koordynacji z programowaniem państw członkowskich, a także poprzez ułatwianie w jak największym stopniu możliwości łączenia instrumentów poprzez partnerstwo między Europejskim Bankiem Inwestycyjnym a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz innymi odpowiednimi międzynarodowymi instytucjami finansowymi; jest zdania, że nowy program na rzecz regionu Morza Śródziemnego może wprowadzić pozytywną warunkowość, zgodnie z którą aktywne wspieranie przez UE ściślejszego i skutecznego

Środa, 14 września 2022 r.

powiązania politycznego z krajami południowego sąsiedztwa może prowadzić do zacieśniania partnerstwa i większej konwergencji w odniesieniu do innych priorytetów politycznych z korzyścią zarówno dla UE, jak i krajów południowego sąsiedztwa i ich obywateli; przedstawiali co roku aktualne informacje na temat realizacji nowego programu na rzecz regionu Morza Śródziemnego i zapewniali widoczność UE we wszystkich unijnych środkach finansowych przydzielanych temu regionowi bezpośrednio lub pośrednio w ramach partnerstwa z ONZ, innymi organizacjami międzynarodowymi oraz innymi tradycyjnymi i nietradycyjnymi partnerami, stosując podejście Drużyny Europy, przy jednoczesnym zapewnieniu rozliczalności finansowej w oparciu o istniejącą metodykę zarządzania wynikami i system sprawozdawczości w odniesieniu do programów UE, w tym podejście oparte na zachętach; uwzględnili ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu Unii; podkreślili, że społeczeństwa obywatelskie krajów południowego sąsiedztwa mają wysokie oczekiwania w stosunku do UE i jej państw członkowskich jako głównej politycznej, gospodarczej i kulturalnej podstawy reform politycznych i gospodarczych oraz długoterminowego dobrobytu; ostrzegli, że ze względu na strategiczne znaczenie i potencjał gospodarczy tego regionu, zdolność UE do odgrywania roli głównego partnera nie jest pozbawiona wyzwań, a zatem niezbędna jest odpowiednia widoczność zaangażowania UE na rzecz całego regionu, zarówno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem funduszy przekazywanych innym organizacjom, takim jak ONZ;

- b) wzmocnili dialog i współpracę UE z państwami południowego sąsiedztwa w odpowiednich obszarach polityki oraz promowali zapobieganie konfliktom i budowanie pokoju, zwalczanie piractwa, bezpieczeństwo morskie oraz zwalczanie terroryzmu, radykalizacji i ekstremizmu;
- c) w pierwszej kolejności opracowali i ustanowili wspólne dokumenty lub priorytety partnerstwa, które zastąpią poprzednie dokumenty, w oparciu o pięć kluczowych priorytetów programu na rzecz regionu Morza Śródziemnego, a w szczególności priorytetów dotyczących rozwoju społecznego, bezpieczeństwa obywateli, dobrych rządów i praworządności;
- d) przywrócili stanowisko specjalnego przedstawiciela UE ds. południowego sąsiedztwa, który odpowiadałby przed wiceprzewodniczącym / wysokim przedstawicielem i komisarzem ds. sąsiedztwa i rozszerzenia, aby zwiększyć jedność i aktywność UE w tym regionie oraz promować nasze wspólne wartości i interesy oraz bronić ich;
- e) zintensyfikowali działania dyplomatyczne i dialog z państwami południowego sąsiedztwa, w tym w ramach Zgromadzenia Ogólnego ONZ, oraz zajęli się w trybie priorytetowym wpływem rosyjskiej agresji na Ukrainę na kraje południowego sąsiedztwa pod względem bezpieczeństwa żywnościowego, ze szczególnym uwzględnieniem krajów najbardziej narażonych ze względu na zależność od importu żywności, brak zabezpieczenia społecznego lub model gospodarczy; współpracowali z Parlamentem w sprawie sposobów zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego krajom południowego regionu Morza Śródziemnego, które mają pod tym względem trudności, oraz o opracowanie w tym celu solidnej, odpornej i zrównoważonej polityki i pomocy bez dalszej zwłoki, również w ramach instrumentu na rzecz żywności i zwiększania odporności, aby rozwiązać problem bezpieczeństwa żywnościowego w regionie, w tym również promować zrównoważone lokalne ustroje rolne oraz praktyki rolnicze wymagające mniejszych nakładów i bardziej dostosowane do klimatu; przypomnieli, że problem braku bezpieczeństwa żywnościowego w tym regionie pogłębiają skutki kryzysu klimatycznego, zwłaszcza susze i wzrost ekstremalnych temperatur; przypomnieli o znaczeniu odpowiedniego wyeksponowania wysiłków i zasobów UE przy przekazywaniu pomocy za pośrednictwem innych organizacji, takich jak Światowy Program Żywnościowy, oraz o znaczeniu stałego monitorowania działań i zasobów w celu dokonywania przeglądu poczynionych postępów;
- f) dostrzegli wielorakie wyzwania, przed jakimi stoi region, takie jak zmiana klimatu, kryzys gospodarczy i ataki terrorystyczne; podkreślili, że deficyt wody wynikający ze zwiększonego zapotrzebowania na wodę słodką w połączeniu ze strategiczną kontrolą rzek może doprowadzić do najpoważniejszego konfliktu; ustanowili strategię polityczną w celu ułatwienia rozwiązań w obszarach o wysokim potencjale destabilizacyjnym;
- g) w trybie priorytetowym wdrożyli strategię przeciwdziałania ubóstwu, strategię w zakresie programowania na rzecz szerszego dostępu młodzieży i kobiet do edukacji i kształcenia na poziomie wyższym oraz odpowiedniego finansowania dostępu do edukacji dla szerszych grup społecznych, a także strategię wspierającą tworzenie i rozwój efektywnych struktur szkolnictwa wyższego i zawodowego w krajach południowego sąsiedztwa; współpracowali z krajami partnerskimi, aby ich programy nauczania były zgodne z normami UNESCO dotyczącymi pokoju, tolerancji i niestosowania przemocy; dążyli do wyeliminowania i powstrzymania nienawistnych wypowiedzi, które nawołują do dyskryminacji i przemocy, oraz wspierali politykę i inicjatywy mające na celu ochronę mniejszości i zwalczanie przejawów nietolerancji, rasizmu, homofobii, ksenofobii i innych form nietolerancji religijnej; podkreślili, że opracowywanie programów nauczania ma kluczowe znaczenie dla wspierania tolerancyjnych społeczeństw;

Środa, 14 września 2022 r.

przypomnieli, że migracja młodzieży oraz drenaż mózgów stanowią poważny problem dla naszych partnerów w regionie, a także poważne zagrożenie dla długoterminowej zdolności krajów południowego sąsiedztwa do generowania wzrostu gospodarczego i zapewnienia efektywności gospodarczej; podkreślili zatem, jak ważne jest promowanie inwestycji i przyspieszanie wzrostu gospodarczego w tym regionie równoległe z szerszym dostępem do edukacji, kształcenia zawodowego i możliwości zatrudnienia, tak aby młodzież z krajów południowego sąsiedztwa miała realne możliwości dostępu do zatrudnienia i rzeczywistej integracji społeczno-gospodarczej; podkreślili znaczenie rozszerzenia dostępu do programów Erasmus i Erasmus+ dla uczestników z krajów południowego sąsiedztwa, w tym dla osób, które uciekły z Ukrainy, oraz zwiększenia finansowania takich wymian; zapobiegali negatywnemu wpływowi tych strategii politycznych na kraje południowego sąsiedztwa poprzez zjawisko drenażu mózgów; przypomnieli o znaczeniu mobilności cyrkulacyjnej, w tym wymian Południe–Południe i partnerstwa na rzecz mobilności, aby specjaliści z krajów południowego sąsiedztwa mogli mieć konkretne możliwości dalszego wzbogacania i rozszerzania szkolenia zawodowego i umiejętności w UE i powrotu do kraju pochodzenia w celu dzielenia się wiedzą i budowania wiedzy;

- h) zwracali uwagę na istniejącą metodykę zarządzania wynikami i na system sprawozdawczości w odniesieniu do programów UE, w tym na podejście oparte na zachętach, przy uwzględnianiu, w miarę możliwości, społeczno-gospodarczej integracji kobiet w regionie oraz równości płci we wszystkich obszarach polityki UE; kierowali wsparcie UE do kobiet w celu poprawy i zagwarantowania im dostępu do kształcenia, szkolenia i zatrudnienia oraz, bardziej ogólnie, promowania równych szans zawodowych i społeczno-gospodarczych, co będzie sprzyjać ich niezależności finansowej i promowaniu równych praw; zintensyfikowali tworzenie dwustronnych i trójstronnych partnerstw między uniwersytetami z krajów południowego sąsiedztwa a uniwersytetami z UE, w tym przez poszerzanie możliwości nauki na odległość dla studentów z krajów południowego sąsiedztwa oraz szersze możliwości wymiany pracowników akademickich; zapewnili szerszy dostęp do unijnych mediów internetowych, w tym za pośrednictwem publicznych ośrodków cyfrowych, oraz do treści kulturalnych UE dla zainteresowanych odbiorców w krajach południowego sąsiedztwa;
- i) wspierali wdrażanie i ratyfikację międzynarodowych konwencji w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet; dążyli do tego, by wszystkie państwa członkowskie i kraje południowego sąsiedztwa podpisały, ratyfikowały i wdrożyły konwencję stambulską i Konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet; odnotowując wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 25 listopada 2020 r. dotyczący trzeciego planu działania w sprawie równości płci (GAP III) (JOIN(2020)0017) i planu działania UE na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, zachęcali wszystkich partnerów z południowego sąsiedztwa do wyeliminowania przemocy i dyskryminacji ze względu na płeć oraz do prowadzenia dochodzeń w ich sprawie i zapobiegania im, a także do zapewnienia znaczącego i równego udziału kobiet we wszystkich sferach życia publicznego i procesach decyzyjnych oraz do propagowania praw kobiet; opowiedzieli się za pełnym wdrożeniem przez wszystkie kraje partnerskie z południowego sąsiedztwa rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ 1325 (2000) w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa, w której analizuje się nieproporcjonalny wpływ konfliktów na kobiety i dziewczęta oraz nadaje kierunek pracom i działaniom na rzecz propagowania równości płci i wzmocnienia udziału kobiet, ich ochrony i praw w całym cyklu konfliktu, od zapobiegania konfliktom po odbudowę pokonfliktową;
- j) uznali znaczenie uporządkowanej migracji między krajami południowego sąsiedztwa a Europą, którą to migracją zarządza się w oparciu o zasady solidarności, równowagi i wspólnej odpowiedzialności przy jednoczesnym zwalczaniu przemytu i handlu ludźmi;
- k) dopilnowali, aby UE, jej państwa członkowskie i partnerzy z południowego sąsiedztwa realizowali politykę migracyjną, która w pełni szanuje prawa człowieka przysługujące migrantom i uchodźcom zapisane w prawie międzynarodowym, regionalnym i krajowym; zwiększyli zaangażowanie UE w państwach, w których obrońcy praw człowieka oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego i organizacje społeczności lokalnej, w tym osoby chroniące życie zagrożonych migrantów i osób ubiegających się o azyl, stoją w obliczu zagrożeń; uznali i odpowiednio finansowali ważną i nieodzowną pracę agencji humanitarnych, dbając o to, by finansowanie UE na ten cel było wystarczająco widoczne;
- l) zagwarantowali, aby środki z ISWMR przeznaczone na migrację w południowym sąsiedztwie były w pierwszej kolejności przydzielane na programy służące usunięciu podstawowych przyczyn przymusowym przesiedleniom, w tym również przez podniesienie standardów życia w tym regionie;

Środa, 14 września 2022 r.

- m) wezwali UE i jej partnerów w południowym sąsiedztwie do przyjęcia bardziej skoordynowanego, całościowego i ustrukturyzowanego podejścia do migracji, biorąc pod uwagę, jak ważne jest zajęcie się podstawowymi przyczynami przymusowych wysiedleń; dążyli do ograniczenia nielegalnego wjazdu na terytorium państw członkowskich; priorytetowo traktowali readmisję migrantów nieposiadających prawa do pozostania w UE w stosunkach z państwami trzecimi, z należyтым poszanowaniem zobowiązań wynikających z zasady non-refoulement i prawa międzynarodowego; przypominali, że postęp jest możliwy jedynie dzięki połączeniu lokalnego kapitału ludzkiego i zewnętrznego wsparcia na rzecz rozwoju, że migracja nie powinna prowadzić do drenażu mózgów oraz że jest ona wyzwaniem wpływającym na stabilność w krajach południowego regionu Morza Śródziemnego; podkreślili, że określenie „uchodźca” nie jest równoznaczne z określeniem „migrant ekonomiczny” i że w związku z tym UE powinna odmiennie podchodzić do tych dwóch kategorii; podkreślili, że UE powinna ułatwiać osobom ubiegającym się o azyl i uchodźcom bezpieczne przedostanie się do UE; wezwali do dalszej współpracy z partnerami z południowego sąsiedztwa w celu znalezienia trwałych rozwiązań dla uchodźców; przypomnieli, że w południowym regionie Morza Śródziemnego i w tamtejszych młodych demokracjach występują napięcia, takie jak zacofanie gospodarcze, konflikty, brak szans dla osób młodych, bezrobocie strukturalne, a ponadto problem migracji wewnątrzafrykańskiej i wpływ zmiany klimatu; uwzględnili wszystkie te czynniki w stałym dialogu UE z podmiotami lokalnymi;
- n) pilnie zintensyfikowali i rozwijali partnerstwa i współpracę z odpowiednimi państwami południowego sąsiedztwa w celu przeciwdziałania bezpośrednim i długoterminowym negatywnym skutkom zmiany klimatu i zwalczania tych skutków, promowania ochrony środowiska i opracowania rozwiązań mających na celu rozwiązanie problemu niedoboru wody, ze szczególnym uwzględnieniem wysiłków na rzecz budowania odporności, a także działania na rzecz postępów i przyspieszenia transformacji ekologicznej, zgodnie z porozumieniem paryskim, Europejskim Zielonym Ładem i Agendą 2030, poprzez włączenie odpowiednich warunków klimatycznych do całej pomocy UE dla państw trzecich zgodnie z zobowiązaniami klimatycznymi podjętymi przez UE; przypominali, że strategia UE w zakresie działań w dziedzinie klimatu i łagodzenia zmiany klimatu nie będzie tak samo skuteczna bez znacznych inwestycji i wyraźnej poprawy sytuacji w sąsiedztwie UE; popierali inicjatywy przewodnie związane z ochroną klimatu, zawarte w planie gospodarczo-inwestycyjnym na rzecz południowego sąsiedztwa; ostrzegali przed wpływem zmiany klimatu na region Maghrebu, zwłaszcza w Afryce Subsaharyjskiej, oraz problemem zmniejszającego się dostępu do wody w regionach Maghrebu i Maszreku; przypominali, że dostęp do wody, ponowne zalesianie, dekarbonizacja, gospodarka o obiegu zamkniętym oraz przyjęcie modelu biznesowego opartego na odnawialnych źródłach energii i dostępie do takich źródeł będzie miało zasadnicze znaczenie dla neutralności klimatycznej południowego sąsiedztwa i dla jego ochrony przed skutkami zmiany klimatu; przypomnieli ponadto, że to z kolei zwiększy zdolność UE do osiągnięcia celów w zakresie neutralności klimatycznej; wspierali dialog regionalny i współpracę w zakresie zrównoważonej gospodarki wodnej, technologii i dostępu do wody, co obejmuje oszczędzanie wody, odzyskiwanie wody i plany odsalania, a to dzięki odnawialnym źródłom energii, a także wspierali dalsze inwestycje w odnawialne źródła energii, takie jak wiatr, energia słoneczna i zielony wodór w regionie; podkreślili znaczenie partnerstwa z odpowiednimi krajami południowego sąsiedztwa w zakresie ponownego zalesiania i zrównoważonych praktyk rolniczych wymagających mniejszego zużycia wody; podkreślili, że najlepsze praktyki w dziedzinie rolnictwa istnieją nie tylko w UE, lecz także w południowym sąsiedztwie, w związku z czym UE mogłaby odegrać ważną rolę w promowaniu i rozwijaniu dialogu, współpracy i partnerstwa między krajami Południa w zakresie wymiany takich praktyk;
- o) aktywnie wspierali wspólne działania na rzecz zachowania, ochrony, odbudowy i zrównoważonego wykorzystania bogatej różnorodności biologicznej basenu Morza Śródziemnego, jedyne w swoim rodzaju skupiska różnorodnych gatunków fauny i flory, a także zapewнили zrównoważone zarządzanie zasobami, w tym wodą, oraz wzmocnili zrównoważenie systemów żywnościowych; pomogli w usprawnieniu monitorowania i kontroli oraz w skutecznej współpracy regionalnej w zakresie zarządzania żywymi zasobami morza;
- p) przygotowali analizę pozytywnej roli, jaką UE i głębsze relacje UE z krajami południowego sąsiedztwa mogą odegrać w zmniejszeniu emisji dwutlenku węgla, oraz działań, jakie mogą wspólnie podjąć na rzecz dywersyfikacji ich zasobów energetycznych i zwiększenia dostaw energii z odnawialnych i zrównoważonych źródeł energii; przedstawili w odpowiednim czasie strategię dalszego zwiększania roli południowego sąsiedztwa w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu w sposób zgodny z zobowiązaniami wynikającymi z porozumienia paryskiego; zapewnili krajom południowego sąsiedztwa wsparcie techniczne i finansowe w związku z ich działaniami podejmowanymi na rzecz dywersyfikacji dostaw energii przez zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, ze szczególnym uwzględnieniem energii słonecznej i wiatrowej; podkreślili, że rozwój rynku zielonej energii może potencjalnie przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy, a tym samym do wzrostu wskaźnika zatrudnienia w krajach przechodzących transformację energetyczną;

Środa, 14 września 2022 r.

- q) dbali o to, aby UE odgrywała aktywną rolę w ułatwianiu dialogu i współpracy między wszystkimi krajami południowego i wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego w dziedzinie energii, promując w razie potrzeby zdolność do zrozumienia, dialogu i ostatecznego rozstrzygnięcia kwestii wytyczenia granic morskich zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS); dbali o to, by UE odgrywała aktywną rolę w ułatwianiu dialogu i współpracy z myślą o zagwarantowaniu integralności terytorialnej i zabezpieczeniu wyłącznej strefy gospodarczej zainteresowanych krajów, promując poszanowanie prawa międzynarodowego i wynegocjowanych ostatecznych porozumień w sprawie wytyczenia granic morskich;
- r) w dalszym ciągu promowali i pilnie podejmowali środki w celu wzmocnienia zdolności połączeń międzysystemowych między UE a państwami południowego i wschodniego wybrzeża Morza Śródziemnego, które produkują gaz ziemny i inne rodzaje energii, za pośrednictwem odpowiednich węzłów w UE; wzięli w szczególności pod uwagę odpowiednie rurociągi, porty i inną infrastrukturę i technologię, które są dostosowane do ekologicznego wodoru, aby uniknąć efektu uzależnienia zarówno w UE, jak i w krajach południowego sąsiedztwa, z korzyścią dla wszystkich państw będących producentami i wszystkich państw członkowskich; ponownie potwierdzili, że w odpowiednim czasie należy zmniejszyć zależność od ropy naftowej i gazu ziemnego w ramach kompleksowej transformacji ekologicznej zgodnej z Europejskim Zielonym Ładem, oraz wspierali transformację ekologiczną także w krajach południowego sąsiedztwa; zwrócili uwagę, że Wschodniśródziemnomorskie Forum Gazowe (WFG) służy jako platforma pozytywnej współpracy regionalnej;
- s) promowali również elektroenergetyczne połączenia międzysystemowe w celu dywersyfikacji zasobów energetycznych UE i zwiększenia dostaw energii do UE z odnawialnych źródeł energii;
- t) uwzględnili potencjał niebieskiej gospodarki w zakresie promowania zrównoważonego wzrostu i możliwości gospodarczych po obu stronach Morza Śródziemnego, należycie włączając ją do planowania rozwoju gospodarczego;
- u) opierali się na bardzo pozytywnych doświadczeniach niektórych państw członkowskich we wspieraniu przedsiębiorstw typu start-up i dalszych postępach w ich pracy dzięki specjalnym inkubatorom lub akceleratorom, zwłaszcza w kluczowych sektorach, takich jak zdrowie, energia ze źródeł odnawialnych, sztuczna inteligencja, nowe technologie i edukacja; tworzyli i wspierali inkubatory lub akceleratory w odpowiednich krajach południowego sąsiedztwa, a także wspierali tworzenie lokalnych przedsiębiorstw typu start-up, a także zwiększali ich zdolności cyfrowe i ekologiczne; zgodzili się co do znaczenia dalszej modernizacji infrastruktury cyfrowej w odpowiednich krajach południowego sąsiedztwa i włączenia tych krajów do agendy cyfrowej UE; zwrócili uwagę, że jest to warunek rozwoju gospodarczego i integracji społeczno-gospodarczej oraz szerszego dostępu do edukacji; przewodzili w promowaniu inwestycji i partnerstw między przedsiębiorstwami telekomunikacyjnymi z UE a przedsiębiorstwami telekomunikacyjnymi w odpowiednich krajach południowego sąsiedztwa w celu zapewnienia dostępu do nowoczesnej infrastruktury cyfrowej, w szczególności sieci telefonii komórkowej 5G, w oparciu o technologię UE, oraz ostrzegli, że brak takich działań da państwom trzecim dążącym do uzyskania wpływów oraz obecności gospodarczej i politycznej w regionie przewagę konkurencyjną, w tym również pod względem politycznym; przypomnieli o znaczeniu ścisłego dialogu politycznego i współpracy między UE a krajami południowego sąsiedztwa na rzecz opracowania odpowiednich strategii politycznych w dziedzinie cyberbezpieczeństwa, które będą chronić podstawowe prawa i wolności wszystkich użytkowników, zgodnie z wartościami UE, a także o znaczeniu zawarcia partnerstwa w dziedzinie cyberbezpieczeństwa na forach międzynarodowych zajmujących się normami cyberbezpieczeństwa, aby doprowadzić do powstania otwartej, bezpiecznej i niezawodnej cyberprzestrzeni; opierali się na pracach grupy zadaniowej StratCom „Południe” w celu dalszego opracowywania konkretnej strategii zwalczania dezinformacji, a także przeciwdziałania fałszywym informacjom i propagandzie z Rosji, Chin i innych potęg regionalnych w krajach południowego sąsiedztwa, a także w UE; wyrazili głębokie zaniepokojenie wewnętrznymi skutkami, jakie w państwach członkowskich UE mają agresywne kampanie dezinformacyjne prowadzone przez Rosję i Chiny na platformach mediów społecznościowych i w tradycyjnych mediach; wezwali rządy państw południowego sąsiedztwa do zagwarantowania nieskrępowanego dostępu do internetu i swobody wyrażania głosów sprzeciwu bez obawy przed represjami; wezwali rządy państw południowego sąsiedztwa do poszanowania i ochrony wolności wypowiedzi, informacji i prasy zarówno w internecie, jak i poza nim; finansowali programy wspierające wolność wypowiedzi i prywatność, dostęp do internetu i etykę w internecie;
- v) zagwarantowali odpowiednie środki na terminową i skuteczną realizację nowego programu na rzecz regionu Morza Śródziemnego, m.in. wspierając w ten sposób długoterminowe inwestycje i partnerstwa przedsiębiorstw z siedzibą w UE w krajach południowego sąsiedztwa; zwrócili uwagę na fakt, że w wyniku pandemii i wojny na Ukrainie wiele przedsiębiorstw z siedzibą w UE decyduje się na repatriację lub bliską delokalizację swoich linii zaopatrzenia i produkcji; dostrzegli, że stwarza to wyjątkową okazję zarówno dla UE, jak i krajów południowego sąsiedztwa – przez

Środa, 14 września 2022 r.

terminowe i pełne wdrożenie nowego programu na rzecz regionu Morza Śródziemnego i planu gospodarczego-inwestycyjnego – do stworzenia otoczenia, które będzie w stanie wspierać przedsiębiorstwa z siedzibą w UE planujące bliską delokalizację, oraz do promowania długoterminowych inwestycji w krajach południowego sąsiedztwa, a tym samym do nawiązania bliższych kontaktów politycznych i zacieśnienia współpracy z krajami południowego sąsiedztwa;

- w) włączyli prawa gospodarcze i pracownicze do nowego programu działań, opracowali i wspierali strategie oparte na dokładnej analizie sytuacji na południowej granicy oraz skupili się na godnej pracy, zrównoważonym rozwoju i międzynarodowych normach pracy; skutecznie włączali związki zawodowe do konsultacji krajowych i zachęcali do dialogu społecznego; działali na rzecz położenia kresu pracy dzieci i zagwarantowania prawa do wynagrodzenia i rekompensaty oraz swobody związkowej, a także na rzecz położenia kresu niewolnictwu i dyskryminacji, uwzględniając przy tym również potrzebę zapewnienia odpowiedniej ochrony uchodźcom w regionie; zachęcali do dialogu społecznego i rokowań zbiorowych oraz promowali włączanie kobiet i młodzieży do struktur związków zawodowych i przestrzeni politycznej;
- x) wspierali integrację regionalną, subregionalną i dwustronną w południowym regionie Morza Śródziemnego, zwłaszcza w celu usunięcia wszelkich barier granicznych, transportowych lub handlowych między krajami regionu oraz aktywnego promowania ściślejszych powiązań i partnerstwa; uznali za strategiczny priorytet poprawę stosunków handlowych między UE a krajami południowego sąsiedztwa poprzez dążenie do utworzenia eurośródziemnomorskiej strefy wolnego handlu towarami i usługami; utrzymali koncentrację na wspieraniu inwestycji, usług i zrównoważonego rozwoju;
- y) ponownie potwierdzili długotrwałe zaangażowanie UE na rzecz odpowiednich rezolucji ONZ, w szczególności rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ ze stycznia 2022 r., oraz przypomnieli rezolucję Parlamentu z 17 lutego 2022 r. w sprawie realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w kontekście procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie w oparciu o rozwiązanie dwupaństwowe, z bezpiecznym państwem Izrael oraz sąsiadującym z nim niezależnym, demokratycznym, suwerennym i zdolnym do samostanowienia państwem Palestyna, współistniejącymi obok siebie w pokoju i bezpieczeństwie w granicach z 1967 r., ze wspólnie uzgodnionymi równoważnymi zamianami gruntów i Jerozolimą jako stolicą obu państw; przypomnieli, że izraelskie osiedla na okupowanych terytoriach palestyńskich są nielegalne na mocy prawa międzynarodowego; wezwali do zaprzestania działań, które mogłyby podważyć wprowadzenie rozwiązania dwupaństwowego w terenie, i do wstrzymania budowania osiedli i stosowania terroru, ponieważ stanowi to naruszenie prawa międzynarodowego i nie przyczynia się do trwałego i kompleksowego pokoju; ostrzegli, że w obecnym kontekście geopolitycznym proces pokojowy na Bliskim Wschodzie może postępować jedynie dzięki silnemu zaangażowaniu politycznemu i inwestycjom ze strony UE i USA; promowali bezpośrednie negocjacje między Izraelem a Palestyńczykami;
- z) nadal wspierali politycznie i finansowo prace odpowiednich organów ONZ, takich jak Agencja Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA), gwarantując odpowiednią widoczność pomocy finansowej udzielanej przez UE i wsparcie w tym zakresie, również w trosce o efekty synergii z innymi celami UE;
- aa) uznali znaczenie unijnej pomocy finansowej dla Palestyńskiej Władzy Narodowej i palestyńskiego społeczeństwa obywatelskiego w terenie, w szczególności w zakresie wspierania ludności w czasach poważnych kryzysów żywnościowych i niedoborów energii oraz promowania odpowiednich warunków do złagodzenia skutków rosyjskiej agresji na Ukrainę, jak podkreśliła przewodnicząca Ursula von der Leyen podczas ostatniej wizyty w Ramallah 14 czerwca 2022 r.; podkreślili, że nie należy zawieszać finansowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego bez dowodów na niewłaściwe wykorzystanie środków;
- ab) w dalszym ciągu wspierali współpracę w całym regionie; zwrócili uwagę na porozumienia abrahamowe, które doprowadziły do wzajemnego uznawania się przez Izrael, Bahrajn, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Maroko i Sudan oraz stanowią okazję do zacieśnienia współpracy między tymi państwami;
- ac) zachęcali do współpracy regionalnej i wspierali normalizację stosunków między Izraelem a państwami arabskimi, a także propagowali pełne włączenie Palestyńskiej Władzy Narodowej, zgodnie z wysiłkami UE i USA na rzecz osiągnięcia pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w regionie oraz zgodnie z ramami ONZ, arabską inicjatywą pokojową i porozumieniami z Oslo; wykorzystali tę dynamikę z korzyścią dla dialogu i zacieśnienia współpracy w regionie w celu wsparcia procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie i rozwiązania dwupaństwowego, a także poszanowania prawa międzynarodowego;

Środa, 14 września 2022 r.

- ad) aktywnie wspierali, w ramach strategii Global Gateway i w synergii z planem gospodarczo-inwestycyjnym dla południowego sąsiedztwa, wstępne plany rozwoju jednolitego połączenia handlowego za pośrednictwem wzajemnych połączeń kolejowych i morskich między Azją Południowo-Wschodnią a krajami Rady Współpracy Państw Zatoki, Jordanią, Izraelem, Palestyną i Grecją jako punktów wejścia towarów będących przedmiotem handlu i zasobów energetycznych do Unii Europejskiej oraz jako alternatywy dla koncepcji „Jeden pas i jeden szlak”; przypomnieli, że ów alternatywny szlak przyczyniłby się do dalszej dywersyfikacji linii dostaw do UE i do poprawy bezpieczeństwa energetycznego UE, a także wzmocniłby potencjał południowego sąsiedztwa w zakresie wzrostu gospodarczego, jeszcze bardziej umocnił proces integracji regionalnej i dialog regionalny oraz promował długotrwałe partnerstwo, współpracę i pokój między wszystkimi krajami w regionie;
- ae) wdrożyli nowy program na rzecz regionu Morza Śródziemnego poprzez wzmocnienie wsparcia UE dla wolnego, silnego i niezależnego społeczeństwa obywatelskiego w całym regionie Morza Śródziemnego oraz poprzez specjalny dialog i konsultacje z władzami i społecznościami lokalnymi i regionalnymi; wzmocnili powiązania między delegaturami UE a Eurośródziemnomorskim Zgromadzeniem Samorządów Lokalnych i Regionalnych (ARLEM); przypomnieli, że są to ważne i zasadnicze czynniki stymulujące zrównoważony i sprawiedliwy rozwój gospodarczy i społeczny bliżej obywateli, tak aby strategie wdrażania mogły dotrzeć do wszystkich społeczności, w tym do społeczności znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji pod względem geograficznym i społeczno-gospodarczym, a także do obrońców praw; domagali się, żeby wsparcie UE dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego nie było uzależnione od zatwierdzenia przez władze krajowe, gdyż ma zasadnicze znaczenie we wszystkich bez wyjątku krajach regionu; upoważnili delegatury w krajach południowego sąsiedztwa co do zintensyfikowania kontaktów z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz przedstawicielami różnych grup społecznych, które są siłą napędową rozwoju terytorialnego, zwłaszcza w ramach konsultacji dotyczących priorytetów UE w zakresie partnerstwa i inwestycji w krajach południowego sąsiedztwa; ponadto upoważnili delegatury UE w krajach południowego sąsiedztwa do utworzenia komitetów doradczych wysokiego szczebla, które odzwierciedlałyby różnorodność społeczną, gospodarczą i polityczną danego kraju i w których skład wchodziłyby przedstawiciele podmiotów gospodarczych, medialnych, kulturalnych i akademickich, przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i ważni liderzy młodzieży, a także partnerzy społeczni i czołowi obrońcy praw człowieka z danego kraju, oraz które zapewniałyby bardziej przemyślany wkład kluczowych zainteresowanych stron w odniesieniu do priorytetów polityki UE i struktury polityki opracowanej przez UE;
- af) zajęli się sytuacją w dziedzinie praw człowieka i wyzwaniem stojącym przed społeczeństwem obywatelskim oraz wspierali konkretne inicjatywy wzmocniające organizację społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka i niezależne media; dopilnowali, aby kraje partnerskie skutecznie wdrażały normy pracy i zajmowały się przypadkami nieprzestrzegania norm MOP;
- ag) zachęcali do reform w dziedzinie demokracji, praworządności i praw człowieka, dobrych rządów i walki z korupcją w ramach polityki wobec południowego sąsiedztwa oraz by wspomagali te reformy z korzyścią dla społeczeństw i stabilności w regionie;
- ah) wezwali wszystkie kraje południowego regionu Morza Śródziemnego do zapewnienia swobodnej, bezpiecznej i ponadnarodowej przestrzeni dla nauki i organizacji społeczeństwa obywatelskiego przed organizowaną przez Egipt konferencją w sprawie zmian klimatu COP 27;
- ai) przedstawili ambitny plan działania UE na rzecz walki z bezkarnością za zbrodnie przeciwko ludzkości, o co wniosł Parlament w marcu 2021 r., nadając priorytet Syrii, która doświadczyła najgorszego od dziesięcioleci konfliktu w regionie, oraz podkreślili potrzebę działań na rzecz osiągnięcia stabilnej, bezpiecznej, zjednoczonej i dostatniej Libii, co leży w interesie wszystkich;
- aj) przedstawiali coroczne aktualizacje dotyczące realizacji nowego programu na rzecz regionu Morza Śródziemnego, ze szczególnym uwzględnieniem wydatkowania środków finansowych udostępnionych na potrzeby planu gospodarczo-inwestycyjnego; regularnie konsultowali się z Parlamentem w sprawie rocznego i wieloletniego programowania związanego z wdrażaniem nowego programu dla regionu Morza Śródziemnego oraz planu gospodarczo-inwestycyjnego; regularnie informowali Parlament o stanie prac nad nowym programem na rzecz regionu Morza Śródziemnego, w szczególności o realizacji jego pięciu priorytetów oraz o zawarciu i realizacji wspólnych dokumentów i priorytetów partnerstwa, a także informowali go na bieżąco o wspomnianej realizacji i odpowiedzi na jego zalecenia we wszystkich obszarach polityki UE, a także o dodatkowych projektach i programach, które zwiększą potencjał UE w zakresie partnerstwa z krajami południowego sąsiedztwa;

Środa, 14 września 2022 r.

- ak) podjęli odpowiednie wysiłki w celu rozwoju dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego jako cennej okazji do propagowania praw i wolności człowieka, wspólnego rozwiązywania problemów fundamentalizmu religijnego, dyskryminacji, nienawiści antymuzułmańskiej i antysemityzmu oraz wspólnej walki z radykalizacją, podburzaniem do nienawiści i przemocy oraz terroryzmem; przypomnieli, że przewodnicząca Parlamentu zamierza wyznaczyć wysłannika ds. dialogu międzyreligijnego i ściśle zaangażować obecnych wysłanników Komisji i Parlamentu ds. dialogu międzyreligijnego we wspólne wysiłki na rzecz dialogu międzyreligijnego z państwami południowego sąsiedztwa;
- al) wykorzystali szansę, jaką daje nowy program na rzecz regionu Morza Śródziemnego pod kątem tworzenia silnych ram dialogu i współpracy w całym regionie Morza Śródziemnego na rzecz ochrony i propagowania dziedzictwa kulturowego oraz uświadamiania jego wartości, w tym również w celu dalszego wspierania turystyki i możliwości gospodarczych; wzmacniali ochronę i promocję Europejskich Szlaków Kulturowych, w których uczestniczą również kraje południowego sąsiedztwa, w tym szlaku spuścizny andaluzyjskiej, szlaku Eneasza, szlaku drzew oliwnych, szlaku iter vitis i szlaku Fenicjan;
- am) wykorzystali okazję do dalszego zwiększania zdolności UE w zakresie działań informacyjnych i dialogu z rządami i parlamentami krajów południowego sąsiedztwa poprzez długoletni i skuteczny potencjał Parlamentu w zakresie dialogu międzyparlamentarnego, wsparcia demokratycznego i dyplomacji parlamentarnej, ze szczególnym uwzględnieniem delegacji międzyparlamentarnych Parlamentu i ich zdolności do promowania – w ścisłej koordynacji z odpowiednimi komisjami Parlamentu – dialogu demokratycznego i politycznego w ściślejszej współpracy z państwami południowego sąsiedztwa;
- an) zapewнили pozytywne powiązania między nowym programem na rzecz regionu Morza Śródziemnego a zdolnością UE i jej państw członkowskich do budowania koalicji krajów o podobnych poglądach w celu wspierania skutecznego systemu wielostronnego opartego na zasadach, zdolnego zwiększyć możliwości społeczności międzynarodowej do sprostania globalnym wyzwaniom; uwzględnili w nowym programie na rzecz regionu Morza Śródziemnego wzmocniony dialog na temat wartości, jaką dla krajów południowego sąsiedztwa jest zbliżenie z UE nie tylko w odniesieniu do dialogu politycznego, stabilności i wzrostu gospodarczego, ale także w odniesieniu do zdolności promowania pokoju i stabilności, przestrzegania i poszanowania zasad prawa międzynarodowego, jak w przypadku wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, zwalczania ekstremizmu, a także obrony wartości demokratycznych, podstawowych wolności i praw człowieka w systemie ONZ i na odpowiednich forach wielostronnych;
- ao) zaangażowali się we współpracę ze wszystkimi partnerami z południowego sąsiedztwa w celu opracowania polityki opartej na Agendzie 2030 i jej celach zrównoważonego rozwoju oraz ukierunkowanej na wzmocnienie praworządności, dobrych rządów oraz poszanowania praw człowieka i prawa międzynarodowego;
- ap) zachęcali Radę do pełnego wykorzystania globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka w przypadku poważnych naruszeń praw człowieka w regionie; podjęli starania na rzecz rozszerzenia zakresu stosowania tego ważnego instrumentu na akty korupcji;
- aq) ponownie potępilli stosowanie kary śmierci; wezwali właściwych partnerów z południowego sąsiedztwa do niezwłocznego wprowadzenia moratorium na stosowanie kary śmierci, co byłoby krokiem do zniesienia tej kary i złagodzenia wszystkich wyroków śmierci;
2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszego zalecenia Radzie, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, Komitetowi Regionów, sekretariatowi Unii dla Śródziemnomorza i jego zgromadzeniu parlamentarnemu, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw będących członkami Unii dla Śródziemnomorza i jej wymiaru parlamentarnego.